

Η Συμμετοχή Μαθητών Χαμηλού Κοινωνικού/Οικονομικού Επιπέδου στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Είσοδος, Ακαδημαϊκή Επίδοση και Οικονομικές Προσδοκίες

Μαρία Ηλιοφώτου και Νικολέττα Πασιουρτίδου

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έρευνα σε θέματα συμμετοχής και πρόσβασης στην ανώτερη εκπαίδευση καταδεικνύει το μεγάλο πλεονέκτημα των μαθητών μέσου και ανώτερου Κοινωνικού Οικονομικού Επιπέδου (ΚΟΕ). Παιδιά που προέρχονται από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα είναι λιγότερο πιθανό τόσο να συνεχίσουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και να αποφοιτήσουν από το πανεπιστήμιο σε σχέση με τους πιο «προνομιούχους» συμμαθητές τους. Η επίτευξη προόδου σε θέματα ισότητας στην ανώτερη εκπαίδευση αποτελεί πρωταρχικό στόχο εκπαιδευτικής πολιτικής για τις ανεπτυγμένες χώρες. Παρά τη σημασία του θέματος, στην Κύπρο δεν έχουν γίνει πολλές προσπάθειες συστηματικής διερεύνησης της συμμετοχής μαθητών χαμηλού ΚΟΕ στην ανώτερη εκπαίδευση.

Στα πλαίσια διερεύνησης της συμμετοχής μαθητών χαμηλού ΚΟΕ στο φοιτητικό πληθυσμό του Πανεπιστημίου Κύπρου, μελετήθηκαν τα ακόλουθα:

- Το ποσοστό μαθητών χαμηλού ΚΟΕ ανάμεσα στους φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου.
- Η σχέση ΚΟΕ με επιτυχία στις εξετάσεις του Πανεπιστημίου Κύπρου και η σχέση ΚΟΕ και παρακολούθησης φροντιστηριακών μαθημάτων πριν την είσοδο στο πανεπιστήμιο.
- Οι επιδόσεις φοιτητών διαφορετικού ΚΟΕ και η εξέλιξη των επιδόσεων των φοιτητών διαφορετικού ΚΟΕ μετά την είσοδο τους στο πανεπιστήμιο.
- Οι οικονομικές προσδοκίες των φοιτητών μετά την αποφοίτησή τους σε σχέση το ΚΟΕ τους (αναμενόμενα εισοδήματα και ο βαθμός στον οποίο οι φοιτητές αναμένουν ότι θα αντιμετωπίσουν ανεργία μετά το τέλος των σπουδών τους).

Για τη συλλογή στοιχείων, έγινε έρευνα επισκόπησης με δείγμα 551 φοιτητών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Έγινε χρήση οικονομετρικής ανάλυσης για τη μελέτη της σχέσης του ΚΟΕ με τις υπό εξέταση μεταβλητές. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπήρχαν στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ φοιτητών χαμηλού και υψηλού ΚΟΕ σε σχέση με την προετοιμασία για την ανώτερη εκπαίδευση, το βαθμό εισδοχής στο πανεπιστήμιο, την ακαδημαϊκή επίδοση κατά τη διάρκεια της φοίτησης και τις οικονομικές προσδοκίες μετά την αποφοίτηση. Σε σχέση με τους φοιτητές υψηλού ΚΟΕ, οι φοιτητές χαμηλού ΚΟΕ ήταν λιγότερο πιθανό να είχαν παρακολουθήσει φροντιστηριακά μαθήματα για περισσότερο από 8 ώρες την εβδομάδα. Επίσης, οι φοιτητές χαμηλού ΚΟΕ ήταν λιγότερο πιθανό να έχουν υψηλή ακαδημαϊκή επίδοση στο πανεπιστήμιο ενώ είχαν πιο χαμηλές προσδοκίες ως προς τα αναμενόμενα εισοδήματά τους μετά την είσοδο στην αγορά εργασίας. Η εξέλιξη της ακαδημαϊκής επίδοσης δεν διέφερε μεταξύ των φοιτητών χαμηλού και υψηλού ΚΟΕ. Επίσης,

δεν παρατηρήθηκαν διαφορές μεταξύ των φοιτητών χαμηλού και υψηλού ΚΟΕ ως προς την εκτίμησή τους για την πιθανότητα ανεργίας και τον τύπο απασχόλησης (πλήρης ή μερική) μετά την αποφοίτησή τους.

Στο σύνολο τους, τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν ότι οι φοιτητές χαμηλού ΚΟΕ μειονεκτούν σε θέματα πρόσβασης και επίδοσης στην ανώτερη εκπαίδευση. Ένα σοβαρό μειονέκτημα για τους μαθητές χαμηλού ΚΟΕ είναι η σύνδεση της εισδοχής στα δημόσια πανεπιστήμια με την παραπαιδεία, μέσω της οποίας οι μαθητές ανώτερου ΚΟΕ αποκτούν σημαντικό πλεονέκτημα έναντι των λιγότερο προνομιούχων συμμαθητών τους. Έτσι, είναι αναγκαία η λήψη μέτρων από την πολιτεία και τα ανώτερα ιδρύματα της Κύπρου που να δρουν υποστηρικτικά για μαθητές χαμηλού ΚΟΕ.